

NATURA ȘI OMUL

Nr.30 ● octombrie-decembrie 2023 ● 4 pagini ● Publicație editată de Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova

Educație și știință la Școala de Vară de Antropologie

Cea de-a doua ediție a Școlii de Vară de Antropologie s-a desfășurat în perioada 1-3 august 2023, la Centrul de Ecologie și Antropologie din stațiunea montană Cheia. Prelegerile și dezbaterile au fost susținute de cercetătorii din cadrul celor două instituții organizatoare, Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova și Institutul de Antropologie "Francisc Rainer" al Academiei Române.

Cea de-a doua ediție a Școlii de Vară de Antropologie s-a desfășurat în perioada 1-3 august 2023, la Centrul de Ecologie și Antropologie din stațiunea montană Cheia. Prelegerile și dezbaterile au fost susținute de cercetătorii din cadrul celor două instituții organizatoare, Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova și Institutul de Antropologie "Francisc Rainer" al Academiei Române.

Manifestarea a fost onorată de participarea online a regretatului academician Constantin-Bălăceanu Stolnici, care a

plecat dintre noi în aceeași lună, la vârsta de 100 de ani.

În cadrul Școlii de Vară au mai luat cuvântul dr. Marin Constantin, dr. Cristiana Glavce, dr. Dragoș Grigorescu, dr. Emilia Iancu, dr. Richard Rus, dr. Matei Stârcea Crăciun, dr. Adriana Borosanu, prof. Crina Popescu. La discuții au participat online și alți specialiști ai Institutului de Antropologie "Francisc Rainer", precum dr. Gheorghită Geană, dr. Adina Baci și dr. Cornelia Rada.

"Ediția din acest an s-a remarcat în primul rând prin interactivitatea și participarea

numeroasă a celor interesați, adică pe de o parte studenți, pe de altă parte, din mediul academic, doctoranzi, masteranzi, cadre didactice. Prin urmare, cred că cea mai importantă realizare a acestei școli de vară este de fapt această plajă a vârstelor, care a creat un dialog între generații, între preocupări, între teme, dialog care s-a regăsit și în programul destul de variat, au fost trei zile de dezbateri. Un alt lucru pe care l-am observat a fost dorința de a comunica a acestor tineri care au participat, care și-au exprimat gândurile, preocupările, dar mai ales curiozitățile. Întrebările lor și-au găsit răspuns de la oameni care erau autorizați, din punct de vedere științific și care au creat o atmosferă intelectuală, acade context estival, în fond e o școală de vară.

Un alt lucru pe care aș dori să-l subliniez este atingerea obiectivului nostru, anume educația științifică. Atât muzeul, cât și institutul, în calitate de organizatori și-au propus, pe lângă popularizarea obiectului de activitate al domeniului

științific pe care îl reprezintă și o educație științifică. Adică pur și simplu pregătirea celor interesați, a publicului de diferite categorii de vârstă, să audă informații calificate, informații științifice, ca expresie a dorinței noastre de coerență, de raționalitate, în acest context în care știm foarte bine că știrile false și pseudoștiința și tot ceea ce reprezintă abatere sau chiar abandon de la rațiune, bun simț și măsură, caracterizează din plin societatea în care trăim", concluzionează dr.

Dragoș Grigorescu, manager al Muzeului Județean de Științele Naturii Prahova.

Conferințele susținute în cadrul manifestării au vizat domenii precum antropologie bio-medicală, psiho-medicală și socio-culturală, educație, etnografie, psihologie, artă, filosofie, geografie. Tematica a fost completată de vizionarea unor filme etnografice și o deplasare în teren în localitatea Măneciu, la artizanii locali.

Roxana-Mădălina Manolaiache

Călătorie în lumea agatelor

Expoziția "Călătorie în lumea agatelor" a fost deschisă publicului vizitator începând cu data de 9 august 2023, la sediul Muzeului de Științele Naturii Prahova din Palatul Culturii Ploiești și ne invită la o nouă incursiune în adâncurile pământului, acolo unde natura a zămislit de-a lungul timpului nestemate ascunse, curcubeie unice – cristalele de agat.

Sunt prezentate 36 piese de agat din patrimoniul mineralogic al Muzeului Județean de Științele Naturii Prahova, piese ce au fost grupate pe criterii științifice în 5 vitrine, cu informația aferentă afișată pe panouri speciale.

Agatul reprezintă cea mai interesantă varietate de cuarț fin cristalizat, alcătuită din pături succesive divers colorate.

Denumirea de agat vine de la

cuvântul latin ager = pământ sau Achates, un râu din Sicilia.

Agatul este translucid, opac, prezintă luciu sticlos, gras, mat, are spărtură concoidală, inegală; clivaj nedistinct sau absent, duritate 6-7 și urmă albă. Poate prezenta irizații.

Este multicolor întotdeauna,

de obicei este cenușiu, gri-albăstrui, alb, adesea alb-albastru, albastru, roz, alb-crem, roșiatic. Rar poate fi verde-albastru, roșu-brun, brun, galben-brun, portocaliu, cenușiu-negru, verde. Culoarea se datorează urmelor de Fe, Mn, Ni, Cr și altor metale.

Este o piatră mult îndrăgită și

foarte des purtată sub formă de podoabe, iar secțiunile de agat-feliile de agat sunt printre cele mai atractive piese din lumea minerală.

În vitrine putem admira secțiuni și geode de agat cu o multitudine de forme și culori. Expoziția oferă iubitorilor de agate noțiuni legate de prin-

cipalele varietăți ale agatelor în funcție de culoarea, traseul și forma benzilor ce compun agatele. Sunt prezentate date referitoare la geneza agatelor, caracteristici, răspândire, varietăți, structură, estetică, prelucrare, precum și un scurt istoric.

Muzeograful Rodica Vasile Radu

AlexLand - Giganți în Miniatură

Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova a găzduit, în perioada 16-31 august 2023, o expoziție inedită de Lego: "AlexLand - Giganți în Miniatură".

Numele expoziției reflectă pasiunea și talentul autorului: Alexandru Enache, un elev de 12 ani, care a investit timp, răbdare și pasiune pentru a aduna această colecție impresionantă.

Cu dedicație și cu sprijinul familiei sale, Alexandru a construit machete uluitoare, unele dintre ele având peste 200.000 de piese Lego. Printre acestea se numără Nava stelară - Millennium Falcon, Turnul Eiffel din Paris și Podul din Londra - Tower Bridge și, nu în ultimul rând un Roller Coaster, pe ale cărui viraje strânse și pante abrupte își găsesc locul alte elemente LEGO care, odată puse în mișcare, întregesc palpitanta experiență oferită de o astfel de structură.

Expoziția "AlexLand - Giganți în Miniatură" a stârnit interesul publicului vizitator prin unicitatea ei, dar și prin șansa de a afla direct de la autorul ei ce înseamnă pasiunea pentru Lego, ingeniozitatea și abilitatea de a surprinde frumusețea în detalii mici.

Fiecare set Lego reprezintă o provocare, așa cum ne-a explicat Alexandru, pentru că finalizarea lui

nu înseamnă neapărat urmărirea unor instrucțiuni, ci găsirea unor soluții creative, astfel încât machetele devin unice, speciale.

Lego nu se adresează unui segment strict de vârstă, iar descoperirea acestei pasiuni poate începe timpuriu, ca în cazul lui Alexandru, la vârsta de un an, când copiii pot învăța să manipuleze micile cărămizi Lego, să le așeze cu precizie și să construiască treptat structuri complexe.

Construirea unui model Lego este o activitate care necesită timp și răbdare, iar copiii pot întâmpina dificultăți sau pot face greșeli – ne explică Alexandru. Dar tocmai ideea de a încerca din nou, de a găsi soluții și de a finaliza un proiect îi ajută pe copii să afle ce înseamnă perseverența și încrederea în sine.

De altfel, Lego poate fi o activitate minunată pentru întreaga familie și chiar o activitate de grup, cu atât mai mult cu cât domeniile implicate în procesul de creație sunt inepuizabile: geografie, astronomie, geometrie în spațiu. Tocmai pentru că prin Lego sunt încurajate abilitățile și convențiile sociale, Alexandru mai are un vis: crearea propriului muzeu Lego, în cadrul căruia să existe ateliere de creație și unde visele devin realitate.

Cristina Pantazi

80 de ani de la "Valul Nimicitor"

Au trecut 80 de ani de la bombardamentul american asupra Ploieștiului cunoscut ca „Tidal Wave” - "Valul Nimicitor", de la 1 august 1943. Evenimentul a fost marcat printr-o expoziție organizată la Sala Coloanelor din Palatul Culturii, de Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova, în parteneriat cu trei colecționari, Constantin Radu, Marius Simion și Mladin Bogdan-Dumitru.

Aceștia au adus în fața publicului, obiecte reprezentative, documente și fotografii legate în mod direct de operațiunea americană de bombardare a centrelor petrolifere din jurul orașului Ploiești, care este recunoscută de forțele aeriene americane ca fiind misiunea cea mai dificilă, costisitoare și tragică, cu cele mai multe pierderi de vieți omenești, militari americani picați la datorie, și cu cele mai multe medalii de onoare acordate vreodată în istoria Statelor Unite ale Americii într-o singură misiune.

Printre exponate se regăsește o machetă a avionului American B24, care a fost o adevărată fortăreață zburătoare. El a fost întâmpinat de bateriile de apărare antiaeriană române și germane și s-a prăbușit pe câmp în zona Triaj. Colecționarii au reușit să îl identifice după doi ani de căutări și au expus elemente din el, precum și din alte avioane care s-au prăbușit.

Pe lângă vitrinele cu bucăți din avioane de război, stații radio, telefoane, machete, caschete, decorații militare, însoțite de panouri cu imagini sugestive și uniforma de aviator român, organizatorii au prezentat și o serie de obiecte care ilustrează viața țăranilor din acele vremuri tulburi, cu aspecte și mărturii ale supraviețuitorilor. Numeroase episoade tragice au marcat istoria Ploieștiului din acea perioadă, fiind țintă a armatei americane care urmărea să bombardeze rafinăriile din jurul orașului, pentru a lipsi armata germană de combustibil în război.

Roxana-Mădălina Manolaiache

Noaptea Cercetătorilor Europeni

Vineri, 29 Septembrie 2023, Noaptea Cercetătorilor Europeni, cel mai cunoscut și longeviv eveniment despre știință și cercetare și-a deschis porțile pentru publicul larg, în 28 de orașe din România.

La Ploiești, manifestarea a fost organizată, ca în fiecare an, de Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova, la Palatul Culturii din Ploiești. Între orele 17.00 – 22.00, pasionații de știință au avut ocazia să interacționeze cu cercetătorii, să ia parte la activități științifice ce combină educația cu divertismentul, expoziții, demonstrații interactive, jocuri și concursuri.

În Sala Coloanelor, echipele de robotică RO2D2, InfoONE, BraveBots și ERCast au organizat demonstrații cu roboți, iar Netland Computers a lansat o invitație în universul instrumentelor digitale pentru educație, unde publicul a accesat monitoare interactive și softuri educaționale.

Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova a prezentat o față nevăzută a muncii de cercetare din spatele colecțiilor. În standurile expoziționale din Rotonda muzeului, specialiștii de la

Muzeul Omului au prezentat informații inedite din lumea spectaculoasă a florilor de mină, despre determinarea insectelor, cercetarea plantelor. Muzeul Petrolului a realizat o incursiune în lumea fascinantă a petrolului, ilustrată prin machete. Prestigiosul Institut de Antropologie "Francisc Rainer" al Academiei Române a adus în atenția vizitatorilor studii și informații din diferite discipline antropologice.

Surpriza acestui eveniment, mult așteptată de cei mici, a fost tombola cu premii, unde câștigătorii au primit cadouri de la organizatori, precum rucsac, ceas, insigne, brățări și alte materiale inscripționate cu numele evenimentului, un premiu special oferit de NetLand.

Noaptea Cercetătorilor Europeni se înscrie în seria Acțiunilor Marie Skłodowska-Curie și atrage anual peste 1.5 milioane vizitatori. În acest an, evenimentul s-a organizat în 26 țări, în peste 400 orașe din Europa, oferind experiență de neuitat pentru pasionații de știință de toate vârstele, pentru toți cei care vor să descopere tainele ascunse ale cercetării.

Roxana-Mădălina Manolai

“Curcubeul subacvatic – Reciful coralier”

Cu ocazia Zilelor Europene ale Patrimoniului Cultural, Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova a organizat expoziția “Curcubeul subacvatic – Reciful coralier”, deschisă pentru public din data de 15 septembrie 2023 la sediul muzeului din Palatul Culturii, cu vizitare gratuită.

Explorăm cu imaginația țărmurile exotice, un “curcubeu subacvatic” și descoperim secretele acestui ecosistem acvatic unic, atât de fragil în fața calamităților naturale și a omului. Călătoria prin universul nevertebratelor din recif o realizăm prin intermediul pieselor de patrimoniu din cadrul colecției de nevertebrate - corali, moluște, echinoderme. Expoziția este completată de lucrările pline de

culoare ale elevilor de la Colegiul de Artă “Carmen Sylva” din Ploiești, care transpun realul într-o lume imaginară, ce ne încântă privirea și sufletul.

Recifele de corali sunt printre cele mai vechi ecosisteme și reprezintă cea mai mare structură vie de pe planetă. Deși arată ca niște plante, sunt, de fapt, animale, nevertebrate inferioare, înrudite cu meduzele și anemonele de mare.

Pentru ca lucrurile să devină și mai ciudate, trebuie spus că, deși sunt animale, corali se folosesc totuși de fotosinteza unor alge microscopice cu care trăiesc în simbioză pentru a supraviețui. Această relație simbiotică dintre corali și respectivele alge funcționează într-atât

de bine, încât le asigură până la 90% din energia necesară supraviețuirii. Restul de 10%, corali și-o asigură din vânarea hranei cu ajutorul tentaculelor mobile cu nematociști (celule urticante).

Recifele de corali au o biodiversitate incredibilă. Aici se regăsesc sute, dacă nu chiar mii de specii diferite de plante și de animale marine, fapt care le face cu atât mai prețioase.

Recifele sunt “creșe” pentru micuții pești nou-născuți, ferindu-i de primejdii până când sunt suficient de mari și se pot avânta în adâncurile oceanului. Pot fi considerate adevărate cabinete medicale, deoarece aici s-a dovedit că există o multitudine de remedii naturiste pentru bolile secolului, medicamente pentru cele

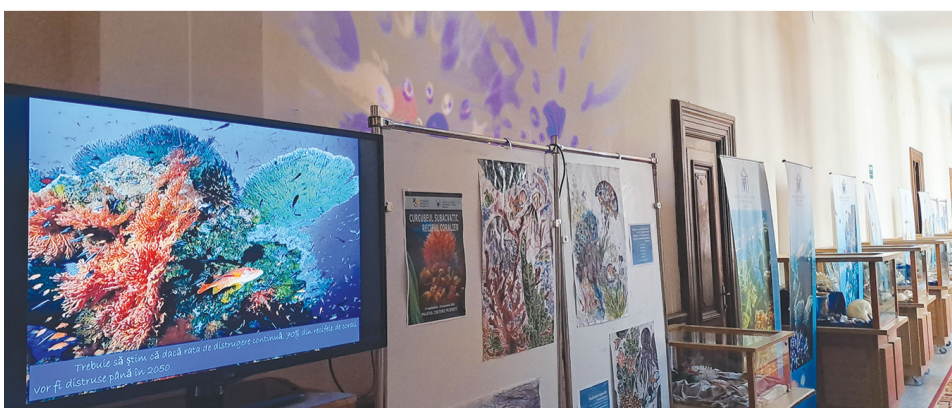
mai diverse afecțiuni grave, de la cancer la artrită, infecții bacteriene, boala Alzheimer, boli cardiovasculare, infecții virale etc.

Reciful este cel mai spectaculos caleidoscop natural, ce găzduiește cea mai mare diversitate de specii la nivel global. În fiecare an, biologii identifică noi specii de viețuitoare adăpostite în acest paradis subacvatic. Cu toate că acoperă mai puțin de 1% din suprafața Pământului, recifele de corali adăpostesc peste 25% din speciile acvatice, iar 500 de milioane de oameni depind de recifele de corali. Deși recifele ocupă o suprafață mică, influența și beneficiile lor se resimt la nivel mondial.

Recifele sunt importante în industria turismului și a pes-

cuitului, iar dispariția lor duce la pierderi colosale estimate în milioane de dolari de-a lungul unei perioade de 25 de ani. Pe scurt, când spunem Recif de corali, spunem: splendid, magnific, superb, spectaculos, fascinant... am putea înșira la nesfârșit adjective care să laude frumusețea corailor, având în minte doar imaginea explodând de culoare și viață a recifelor de corali, din păcate tot mai amenințate. Pentru cei mai mulți dintre noi, corali înseamnă frumusețe. Dar dincolo de asta trebuie să știm că, la ora actuală, aproximativ 60% din suprafața totală ocupată de recifele de corali la nivel mondial este amenințată cu dispariția, din cauza activităților umane.

Muzeograf biolog Corina Mihai

FARMACIA VERDE

Mușcata (Pelargonium zonale - L)

Prof. Dr. Emilia Elena Iancu,
Dr. Constantin Păruu

Plantă erbacee, perenă, ornamentală, cultivată, pretinde soluri semiușoare, bogate în humus, bine aerisite. Răspândită în Africa de Sud.

Tulpină dreaptă sau curbată, slab lemnoasă, înaltă de 20-40 cm. Frunze alterne, slab cărnoase, de obicei des păroase. Flori roz – deschis până la roșii sau albe, grupate câte 9-27 într-o inflorescență. Fructul e lung de 3,3 – 5 cm, cu rostru scurt, des păros. Frunzele se recoltează la nevoie și sunt folosite proaspete.

Indicații clinice: Medicina populară acordă plantei proprietăți dezinfectante, cicatrizante. Folosită empiric pentru tratarea de tăieturi, bube, dureri de măsele. Din frunzele proaspete și din flori macerate în alcool de 70 de grade se pregătește tinctura-mamă.

Fitohomeopatie: Pentru hemoragiile abundente, hemoptizii, metroragii postpartum, hematemeze în ulcerul și cancerul gastric, în hemoragii intestinale: tinctura-mamă se administrează câte 5 picături din 10 în 10 minute, apoi se administrează diluția specifică pentru a consolida cicatrizarea.

Magia culorilor

Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova vă invită la secția sa din Văleni, Muzeul "Natura Văii Teleajenului", să vizitați expoziția temporară "Lirica culorilor". Lucrările, acril pe pânză, aparțin tinerei Anamaria Secară – artist plastic, profesor de pictură și desen la Clubul Copiilor Vălenii de Munte.

Culorile pot fi asociate elementelor primordiale: apa, aerul, pământul, focul, dar și dimensiunilor spațio-temporale.

Cele cinci tablouri: *Drumul spre Hobbiton*, *Casa lui Bilbo Baggins*, *Palatul lui Elrond*, *Lordul din Rivendel*, *Turnul din Mordor* și *Regatul Gondrului* sunt în fapt o viziune cromatică impresionantă a operei literare a lui J.R.R. Tolkien.

"Un excepțional reprezentant al literaturii fantasy, J.R.R. Tolkien este cunoscut ca fiind autorul a două lucrări celebre, "Hobbitul" și "Stăpânul inelelor". De asemenea este și figura căreia îi dedic această serie de lucrări. Prima întâlnire cu Tolkien s-a petrecut în timpul copilăriei mele, când am vizionat pentru prima dată trilogia "Stăpânul inelelor". Această experiență splendidă și-a pus amprenta atât pe preferințele mele literare și cinematografice, cât și pe simțul meu artistic. Acea seară în care i-am văzut pentru prima dată pe hobiți și elfi lui Tolkien a dat naștere unei pasiuni care a durat pe tot parcursul copilăriei și adolescenței mele și care încă persistă, ajungând să citesc atât cele două lucrări menționate, cât și restul operei sale.

Pentru lucrările din această serie m-am inspirat din peisagistica filmelor și cel mai important din viziunea și schițele realizate însuși de Tolkien. Aceste peisaje prezintă unele din cele mai nobile locații din Middle-Earth, cum ar fi casele construite și locuite de hobiți, palate de elfi, regatele oamenilor", mărturisește Anamaria Secară.

Așadar, cuvintele prind contur și culoare, iar magia culorilor vorbește, într-o limbă tainică, privirilor însetate de frumos.

Aurelia Ciubucă

Ghicitorile naturii

Muzeograf Raluca Marinescu

"Un grup de șoricei grăsuți
Forfotesc sus pe pășuni.
Ei de zor adună hrană,
Să le ajungă la iarnă.
Sunt marmotele de munte
Prin Alpi și alți munți sunt chiar multe.
Foarte grijulii, se ocrotesc
Și de dușmani familiile și le păzesc.
Dacă vara stau de gardă,
Iarna "dorm",
Ascunse bine sub zăpadă."

(MARMOTA)

"În Oceanul Înghețat,
Un vânător specializat
Pândește îndelung, s-apară
Un pinguin, o focă, și afară
Din valuri se repede, suplu și agil
Nu-i scapă niciunul, oricât de abil.
E o focă-leopard, e cenușie
Cine-i aproape de ea, e în primejdie."

(FOCA-LEOPARD)

CE VEDEM LA MUZEU? PETROLUL - Mărturii istorice

La Muzeul Petrolului din Ploiești este expusă, într-o vitrină din expoziția permanentă, o cănuță romană cu urme de păcură și bucățele de smoală scoasă din pământ la Sucidava, actualul Calafat, de profesorul Dumitru Tudor. De asemenea, într-o campanie de săpături desfășurată de academicianul Emil Condurachi la Histria, s-au descoperit în stratul romano – bizantin (sec. V – VI d.Hr.) amfore întregi sau fragmente de amfore cu urme de bitum.

În cartea "Industria de petrol și gaze din România", scrisă de un colectiv condus de Gheorghe Ivănuș, se precizează: "Menționăm că analizele chimice efectuate de către Laboratorul de analize chimice și industriale al Politehnicii din București, pentru Muzeul Petrolului din Ploiești au confirmat, în mod cert, originea bituminoasă rămasă pe obiectele descoperite la Sucidava și Histria".

Muzeograf dr. Daniel Mihai

